

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–март 2023.

Април 2023.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца.....	2
2. Експертиза ефективног страног новца.....	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	6

1. Експертиза готовог новца

У првом тромесечју 2023. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 514 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

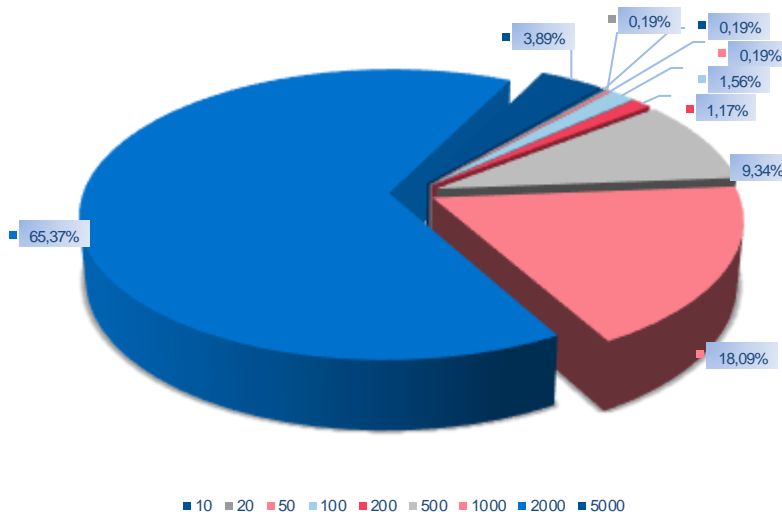
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–март 2023. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	20	336	93	48	6	8	1	1	1	514
Учешће у %	3,89	65,37	18,09	9,34	1,17	1,56	0,19	0,19	0,19	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (65,37%), 1000 (18,09%) и 500 (9,34%) динара (Графикон 1).

Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–март 2023. (у комадима)

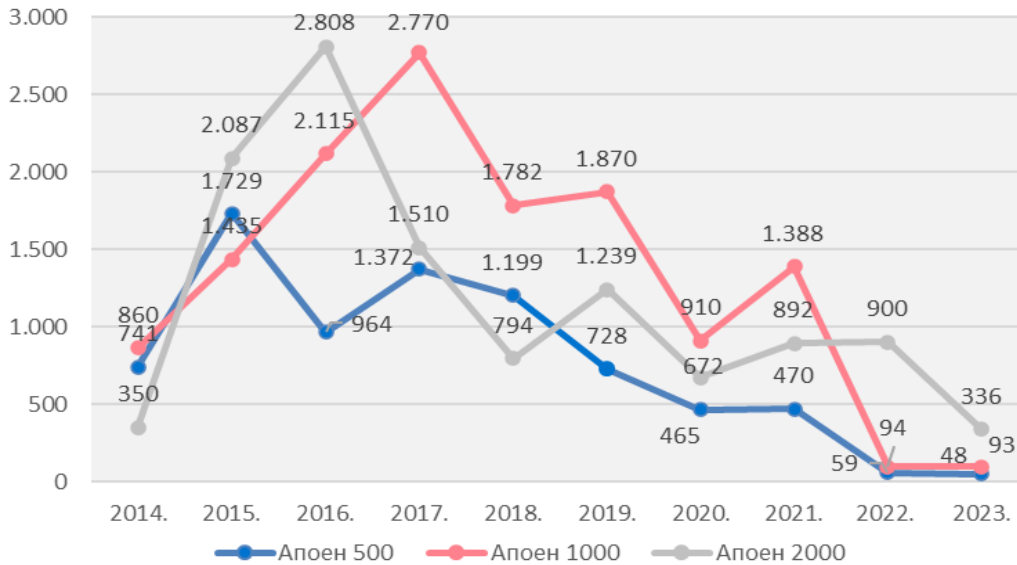

Извор: Народна банка Србије.

Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 92,80% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у прва три месеца 2023. године.

Посматрано последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 2000 (75,41%) и од 5000 (11,22%) динара (Табела 2 и Графикон 3).

Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 86,63% фалсификата готовог новца.

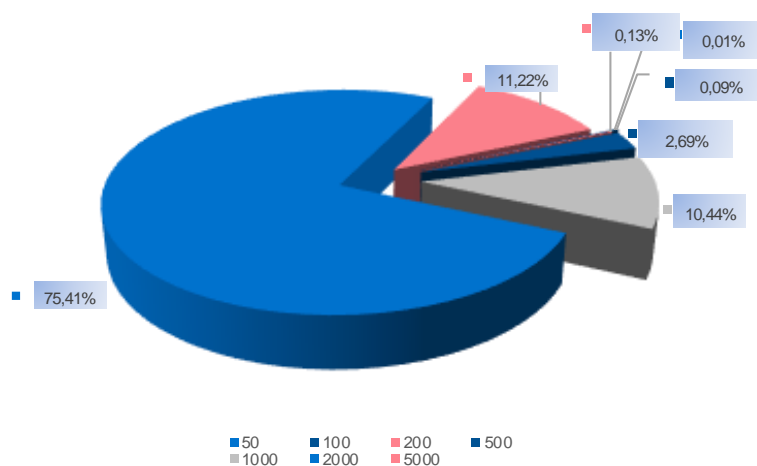
Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–март 2023.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	100,00	672,00	93,00	24,00	1,20	0,80	0,05	0,02	0,01	891,08
Учешће у %	11,22	75,41	10,44	2,69	0,13	0,09	0,01	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 0,95 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају, откривено је 2.338,89 динара фалсификованог новца.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–март 2023. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

. Експертиза ефективног страног новца

У првом тромесечју 2023. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване откривено је 545 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

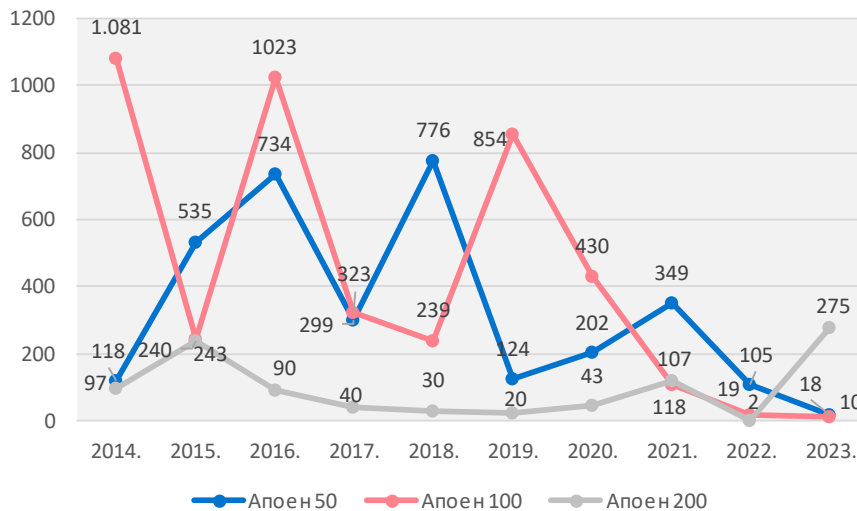
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–март 2023. (у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD		Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50			
Апоен													
Комада	11	275	10	18	7	0	0	321	221	1	222	2	545
Учешће у %	2,02	50,46	1,83	3,30	1,28	0,00	0,00	58,90	40,55	0,18	40,73	0,37	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривен је 321 комад фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 200 и 50 евра. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата апоена од 50, 100 и 200 евра у последњих десет година.

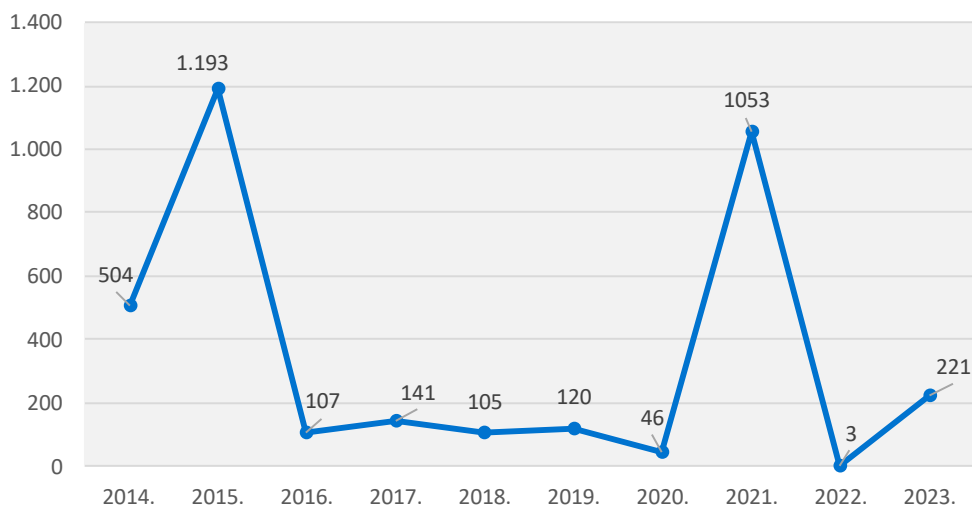
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У првом тромесечју 2023. године откривен је 221 комад фалсификата америчког долара у апоену од 100 америчког долара. Иначе, током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчких долара доминантно учешће апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

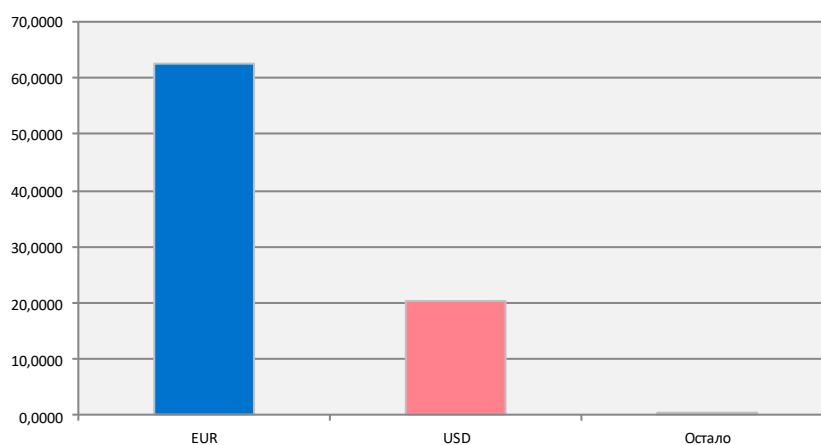
Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чине укупно два комада фалсификованих новчаница, и то апоен од 100 швајцарског франка и апоен од 20 британске фунте.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–март 2023.**

(износ у хиљадама EUR)

Извор: Народна банка Србије.

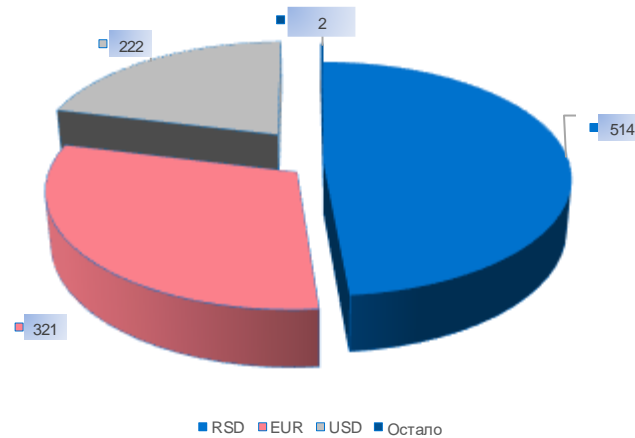
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 1.059 комада фалсификованих новчаница, колико је откривено у првом тромесечју 2023. године, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је на Графикону 7.

Посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте – 514 комада (48,54%), затим евра – 321 комад (30,31%), америчког долара – 222 комада (20,96%) и осталих валута – два комада (0,19%).

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 12. априла 2023. (курс евра 117,2878 динара).

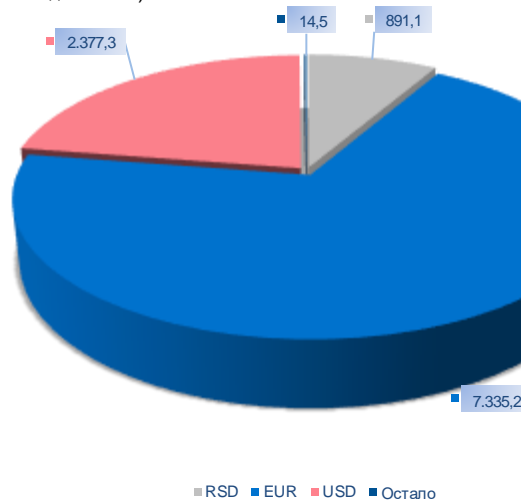
Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–март 2023.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првом тромесечју 2023. године најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–март 2023.
(износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 12. априла 2023. (курс евра 117,2878 динара).

Од укупно 10.618.128,04 динара, колика је укупна динарска противвредност фалсификата свих валута, доминантан је удео откривених фалсификованих новчаница евра, и то у износу од 7.335.179,01 динар (69,08%), затим америчког долара, у износу од 2.377.310,77 динара (22,39%), домаће валуте, у износу од 891.080,00 динара (8,39%), и осталих валута ,у износу од 14.558,26 динара (0,14%).